

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja az Állatorvostudományi Egyetem, Hutýra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum

25. évfolyam
(2021)
3. szám

Múzeumok Éjszakája

Egyetemünk és múzeumunk idén 10. alkalommal vett részt a Múzeumok Éjszakája-rendezvénysorozaton. 2010-ben csatlakoztunk az országos programhoz, de a 2020-as rendezvény a pandémia miatt elmaradt.

Márciusban, a lezárások ellenére ismét megkezdtük az előkészítő munkát, bízva abban, hogy a járványhelyzet kedvező alakulása lehetővé fogja tenni, hogy személyes jelenléttel bonyolítsuk le a programokat. Reményeink valóra váltak: 2021. június 26-án, szombaton védettségi igazolvánnyal rendelkezők vehettek részt a Múzeumok Éjszakája rendezvényein az Állatorvostudományi Egyetemen.

Azt gondolom, minden szervező nevében mondhatom, hogy érdeklődéssel és várározással tekintettünk a szombati nap elébe, mert nem tudtuk, csak remélhettük, hogy annyi hónap bezártság után az emberek kilépnek az otthonukból és ellátogatnak hozzánk ezen az éjszakán.

Az idej program az állatvédelem és az állatok jólléte köré szerveződött, ezért a Hutýra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum, illetve a Kommunikációs Osztály szorosan együttműködött az Állat-

védelmi Jogi, Elemző- és Módszertani Központtal.

Nagy örömünkre 973 látogató volt kíváncsi az egyetem kertjében, az aulában és az egyetemtörténeti kiállításban megrendezett eseményre. Sokan hosszú órákat töltöttek nálunk, mire mindent megnézték és kipróbáltak. Programjaink 16.00 és 23.30 között zajlottak.

Az aulában délutántól estig egymást követték az előadások. Az érdeklődők megismerhették Sándor Ferenc Alexet

és kutyáját, Szíriuszt, akik *A játék és a trükkök tanításának szerepe a kutyák életében* c. interaktív kutyás bemutatóval és előadással készültek.

A komolyabb témák kedvelői meghallgathatták dr. Tóth Szabina *Pillanatképek egy vadmentő központ életéből* c. előadását, majd dr. Vetter Szilvia PhD (az ÁTE Állatvédelmi Központ vezetője) és Dóka Attila *Híres állatok, felelős gazdik* címmel beharangozott zenés állatvédelmi oktatásán vehettek részt. A gitáros zenei betétekkel tarkított állatvédelmi előadás minden korosztálynak érdekes és szórakoztató program volt.

Este 8 után dr. Visnyei László előadásában megismerkedhettünk az állatvédelemmel és történetével, majd pedig dr. Kondor Milán *Felelős állattartás vagy állatkínzás? – Hol a határvonal?* című előadása tartotta helyén a közönséget.

Új egyetemtörténeti kiállításunkat az aula mellett 2018 márciusában nyitottuk meg a nagyközönség számára. A nagy állatjárványok évszázadokon át komoly gazdasági és ezzel együtt az emberek életére is kiható károkat okoztak a világban. Az állatbetegségek elleni harcban az első komoly védvonalat a szakképzett állatorvosok jelenthették. Ennek szellemében Magyarországon 1787 óta van állatorvosképzés, vagyis akkor alapították az Állatorvostudomá-

nyi Egyetem elődintézményét. Az egyetem történetével és vele párhuzamosan az állatorvosi szakma fejlődésével foglalkozó kiállítás megtekintésére és totók kitöltésére is lehetőség nyílt.

Az este folyamán három alkalommal találkozhattak az érdeklődők dr. Kótai Istvánnal, hogy mélyebben megismerhessék egyetemünk történetét egy anekdotákkal tarkított múzeumlátogatás keretében.

A főépület előtt a családok, barátok alkotta csapatok idén Czizgány Ildikó *Élő múzeum – különleges állatok, élő kövületek* c. állatvédelmi kvízműsorán mérhették össze tudásukat.

Az árkádok alatt a látogatók lelkes állatorvostan-hallgatókkal is találkozhattak, akik az állatorvosi munkáról, saját tapasztalataikról meséltek, a múzeumból kölcsönzött tárgyakkal színesítve a beszámolókat. A régmúlt és a modern kor orvoslását egyaránt érintő program mellett a kisebbek a fából készült állatorvosi rendelő és farm segítségével ismerkedhettek meg a szakmával.

A Hallgatói Központ melletti, padokkal tűzdelt téren az „Állatvédelem gyerekeknek” csapata színes állatvédelmi foglalkoztatója kapott helyet. Itt a játékos és a játékos tanulás volt a főszerep: Dobble háziállatokkal; Ismerd meg a magyar fajtákat!; Mit ehetnek a kisállataim?; Mit kell beszerezni a kisállattartáshoz?; Keresd meg a különbséget! – az állatorvosnál; Hol élnek az állatok?; Állatok és kicsinyeik – párosító, memóriajáték; Szókereső; Tudj meg többet a haszonállatokról!; Színező; Állati kémkedés.

Ugyanitt volt a Tüskevár Vad- és Egzotikus Állatvédő Alapítvány és a Magyar Vadászgörény Klub standja, ahol a „mindent a szemnek” szellemében folyamatos élő nyest-, nyuszi-, fácán/galamb-, tengerimalac-, görögtekős-, sün- és görénybemutató volt kvízkérdésekkel.

A Hallgatói Központ melletti csobogó körüli árnyékos zöld sziget adott otthont a könyvtárosok által szervezett programoknak. Ezen az éjszakán az érdeklődők több egyedi játékunkat is kipróbálhatták, pl.: Kinek a lábnyoma? – párosító játék; kirakó a Kincsem szobráról és az ifj. Vastagh György állatszobraitól készült fotókból; Kinek a röntgenképe? – párosító játék állatokkal; Állati jó Blankó (szójáték) – állatos tábla és állatos szabályok.

1900-ban Párizsban, a világkiállításon bemutatták a magyar állategészségügy és állatorvosképzés eredményeit is. A világkiállításon aranyérmes lett pl. a M. kir. Állami Bakteriológiai Intézet. Dr. Preisz Hugó különlegesen szép baktériumfotográfiákkal szerepelt (anthrax, tetanus, typhus, sertésvész (sertéspestis), botryomyces, streptococcus). A világkiállításon elért eredményeiről készült, korábban már bemutatott óriásmolinó mellett most a gyermekeket vártuk, akik megrajzolhatták, kiszínezhették a bacikat vagy vírusokat, majd műanyag Petri-csészében haza is vihetnék őket.

Az utolsóként bemutatásra kerülő program helyszínét nehéz lenne megadni, hisz az indulás az István utcai portával szemben volt, de az érdeklődők az egész campust körbesétálták a végére.

A 2021. évi Múzeumok Éjszakája kapcsán egy kis egyetemtörténelmi kincskeresésre hívtunk minden kedves látogatót a Múz/Éj Detektív – Kincskeresés a campuson című program keretében. 1881-ben épült az állatorvosi campus a mai István u. 2. szám alatt. Az egykor külvárosi telephely napjainkban már egy hangulatos zöld színter a város központjában. Aki telefonján végigkövette a nyomokat, egyénileg fedezhet fel az Állatorvostudományi Egyetem campusát, bepillanthatott múltjába és rábukkanhatott néhány kincsekre, amely az avatatlan szem előtt egy séta alkalmával talán rejtett maradna. A sikeres detektívek apró ajándékkal és reményeink szerint sok élménnyel távoztak.

Az ideji program színes volt, a forgatag nagy, a látogatók jókedvűen, néhol elmerülve élvezték a délutánt és az estét.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki munkájával, tanácsával hozzájárult, hogy az ideji évben

ismét sikeres lett az Állatorvostudományi Egyetem, és vele az Állatorvos-történeti Gyűjtemény Múzeumok Éjszakája-programja.

Válogatott cikkbibliográfia vector-borne and zoonotic disease témában

Bilgin, Z., Turan, N., Cizmecigil, U. Y., Altan, E., Esatgil, M. U., Yilmaz, A., . . . Yilmaz, H. (2020). Investigation of Vector-Borne Viruses in Ticks, Mosquitoes, and Ruminants in the Thrace District of Turkey. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(9), 670-679. doi:10.1089/vbz.2019.2532

Ghosh, P., Saleh, M. N., Sundstrom, K. D., Ientile, M., & Little, S. E. (2021). Ixodes spp. from Dogs and Cats in the United States: Diversity, Seasonality, and Prevalence of *Borrelia burgdorferi* and *Anaplasma phagocytophilum*. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 21(1), 11-19. doi:10.1089/vbz.2020.2637

Heglasova, I., Vichova, B., & Stanko, M. (2020). Detection of *Rickettsia* spp. in Fleas Collected from Small Mammals in Slovakia, Central Europe. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(9), 652-656. doi:10.1089/vbz.2019.2567

Higgs, S. (2018). African Swine Fever-A Call to Action. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 18(10), 509-510. doi:10.1089/vbz.2018.29003.hig

Kannangara, D. W., Pandya, D., & Patel, P. (2020). *Pasteurella multocida* Infections with Unusual Modes of Transmission from Animals to Humans: A Study of 79 Cases with 34 Nonbite Transmissions. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(9), 637-651. doi:10.1089/vbz.2019.2558

Kivisto, I., Tidenberg, E. M., Lilley, T., Suominen, K., Forbes, K. M., Vapalahti, O., . . . Sironen, T. (2020). First Report of Coronaviruses in Northern European Bats. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(2), 155-158. doi:10.1089/vbz.2018.2367

Kovryha, N., Tsyhankova, A., Zelenuchina, O., Mashchak, O., Terekhov, R., & Rogovskyy, A. S. (2021). Prevalence of *Borrelia burgdorferi* and *Anaplasma phagocytophilum* in Ixodid Ticks from Southeastern Ukraine. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 21(4), 242-246. doi:10.1089/vbz.2020.2716

McNamara, T., Richt, J. A., & Glickman, L. (2020). A Critical Needs Assessment for Research in Companion Animals and Livestock Following the Pandemic of COVID-19 in Humans. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(6), 393-405. doi:10.1089/vbz.2020.2650

Mrzljak, A., Dinjar-Kujundzic, P., Santini, M., Barbic, L., Kosuta, I., Savic, V., . . . Vilibic-Cavlek, T. (2020). West Nile Virus: An Emerging Threat in Transplant Population. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(8), 613-618. doi:10.1089/vbz.2019.2608

Olariu, T. R., Ursoniu, S., Hotea, I., Dumitrascu, V., Anastasiu, D., & Lupu, M. A. (2020). Seroprevalence and Risk Factors of *Toxoplasma gondii* Infection in Pregnant Women from Western Romania. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(10), 763-767. doi:10.1089/vbz.2019.2599

Peterson, B., & Barnes, A. N. (2020). Feline-Human Zoonosis Transmission in North Africa: A Systematic Review. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 20(10), 731-744. doi:10.1089/vbz.2019.2591

(KJOE)

EAHIL 2020 konferencia: rendhagyó, mégis hagyományos

A hagyományoknak megfelelően eredetileg 2020 nyarán rendezték volna meg tizenhetedik alkalommal az állat-egészségügyi területek információs szakembereinek európai konferenciáját, az EAHIL-t (European Association for Health Information and Libraries), azonban a pandémia és az országhatárok lezárása miatt a rendezvényt kénytelenek voltak lemondani. A szervezők a rengeteg befektetett munkát nem szerették volna veszni hagyni, ezért úgy döntöttek, hogy 2020. november 16. és 18. között online formában tartják meg a konferenciát. Az eseménynek virtuálisan a Lengyelországban található Łódź városának orvostudományi egyeteme (Information and Library Center of the Medical University of Lodz) adott otthont, a téma pedig a „Be Open, Act Together” volt. Az Open Science-ről, a nyílt hozzáférésről, az eszközökről és infrastruktúrákról, a szakmai együttműködésről és innovációról szóló előadásokhoz, a kerekasztal-beszélgetésekhez és vitákhoz Zoomon keresztül lehetett csatlakozni.

A világvárvány még inkább indokoltá tette, hogy a felhasználók számára szükséges szakirodalmat az intézmények online szolgáltatassák, még abban az esetben is, ha az adott folyóirathoz nem rendelkeznek élő előfizetéssel. Fel kellett ismerni, hogy amennyiben a könyvtárak nem szolgáltatnak cikkeket, a felhasználók valamilyen más módon próbálják megszerezni a számukra szükséges publikációkat. Guus van den Brekel és Robin Ottjes, a Central Medical Library, University Medical Center Groningen oktatóinak kurzusán minden lehetséges módszert és eszközt megismerhettünk a tudományos publikációk teljes szövegének megtalálásához. Áttekintést kaptunk a könyvtárak által világszerte használt hozzáférési eszközökről, a böngészőbővítményekről (pl. LeanLibrary, Kopernio, LibKeyNomad stb.), és olyan Open Access adatbázisokról, ahonnan legális módon tölthetünk le nyílt hozzáférésű anyagokat (pl. DOAJ, CORE, OSF Preprints, 1Finder).

Tuulevi Ovaska (University of Eastern Finland Library), Karen Buset (Norwegian University of Science and Technology), és Ghislaine Declève (Université

Catholique de Louvain) közösen tartott workshopján betekintést nyerhettünk a távoli szakmai együttműködést segítő online eszközök típusaiba és használatába. Megtudhattuk, hogy a korábban már megszokott és széles körben elterjedt alkalmazások (pl. Zoom) mellett számos olyan eszköz áll rendelkezésünkre, melyek segítségével a felhasználók bevonása mellett online tartalmakat, kvízeket készíthetünk, oszthatunk meg, valamint visszajelzéseket gyűjthetünk be (pl. Padlet, Kahoot).

A témák közül nem maradhatott ki a Covid-19, amely meglehetősen drámai módon változtatta meg a könyvtárak mindennapjait, és amelyre minden intézménynek azonnal és minél rugalmasabban kellett reagálni az országos szabályozásokat figyelembe véve. A könyvtári szolgáltatásokon hétről hétre, olykor napról napra változtatni kellett amellet, hogy a felhasználók igényeinek kielégítése a lehető legmagasabb szinten történjen meg. A könyvtárosok konklúziói végül sok mindenben megegyeztek országoktól és kulturális különbségektől függetlenül. A vírus-helyzet rávilágított arra, hogy számos munkafolyamat, a kapcsolattartás és a kutatástámogatás egy része kiváltható a speciális időszak alatt bevezetett megoldásokkal, így a fizikai jelenlétet kívánó feladatok átszervezésével az intézmények hatékonyabban és jobb időbeosztással tudnak majd még inkább a felhasználók segítségére lenni. Mindenki egyetértett abban, hogy ez a lelkiileg megterhelő periódus sok szempontból a könyvtári szolgáltatások fejlődését és a kollégák összetartásának erősödését eredményezte mind helyi, mind nemzetközi szinten, és ezt a normális hétköznapiakba való visszatérést követően is érdemes lesz kamatoztatni.

A konferencia az online térben meglepően jól működött, az előadások, a workshopok és a kerekasztal-beszélgetések, sőt még a poszterbemutatók is azonos értékkel bírtak, mintha személyes jelenléttel kerültek volna megrendezésre, a profi szervezésnek köszönhetően sokszor úgy érezhettük, hogy egy szokásos konferencián veszünk részt. Az online térből csupán a személyes beszélgetések, a közös kávézások, vacsorák, városnézések hiányoztak, de ezek bepótlására remélhetőleg alkalmat adnak majd a közeljövő konferenciái. (MD)